

POLOŽAJ I ULOGA STOČARSTVA

- znanost u okviru biologije

BIOLOGIJA

- znanost koja se bavi proučavanjem pojava i zakonitosti koje su zajedničke za čitav organski svijet (svijet živih bića)

- dijeli se na:

- botaniku (biljke)
- zoologiju (životinje)
- antropologiju (čovjek)

ZOOLOGIJA

- proučava postanak, razvoj i građu tijela životinja, te pojave, uzroke i zakonitosti koje vladaju u životinjskom svijetu

STOČARSTVO

- dio zoologije koji se bavi
 - uzgojem, hranidbom i racionalnim iskorištavanjem domaćih životinja
- područje biotehničkih znanosti
- polje poljoprivreda (agronomija)

3/14/2023

ZADACI STOČARSTVA

- proučava prirodne zakone o kojima ovisi **postanak, razvoj i proizvodna sposobnost** domaćih životinja
- proučava **nasljednu osnovu** domaćih životinja te **ekološke čimbenike** o kojima ovise morfološka i fiziološko-produktivna svojstva domaćih životinja (oblik tijela, uzrast, plodnost, mliječnost...)
- utvrđuje **optimalne metode uzgoja i selekcije** u cilju dobivanja životinja visoke produktivnosti, dobrog zdravlja i otpornosti te koje će čovjeku ostvariti što veći dohodak

3/14/2023

GOSPODARSKI ZNAČAJ STOČARSTVA

- snabdijeva ljudsku zajednicu stočarskim proizvodima
(**mlijeko, meso, jaja, vuna, krzno, koža**)
 - osnovne sirovine
 - finalni proizvodi
- snabdijeva ljudsku zajednicu **radnom snagom**
(tovarne i jahaće životinje)
- proizvodi **stajski gnoj**
- iskorištava površine nepogodne za ratarsku proizvodnju
- ostvaruje dohodak **izvozom** stoke te stočarskih proizvoda

3/14/2023

GOSPODARSKI ZNAČAJNE GRANE STOČARSTVA

- govedarstvo
- konjogojstvo
- ovčarstvo
- kozarstvo
- svinjogojstvo
- peradarstvo
- kuničarstvo

3/14/2023

SPECIFIČNE GRANE STOČARSTVA

- pčelarstvo
- svilarstvo
- ribarstvo
- kinologija
- uzgoj krznaša i lovne divljači

MOGUĆNOSTI RAZVOJA STOČARSTVA

- razvoj stočarstva u nekom području ovisi o:
 - vrsti i zastupljenosti stoke

--> ovisi o:

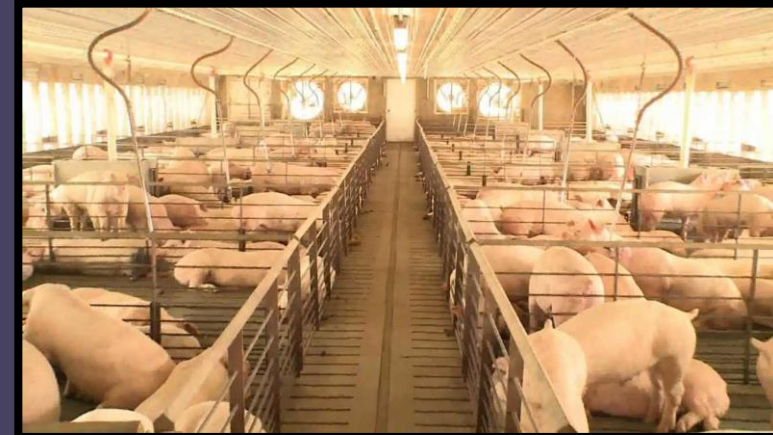
- reljefnim prilikama
- klimatskim prilikama
- socijalnim i ekonomskim
uvjetima

3/14/2023

MOGUĆNOSTI RAZVOJA STOČARSTVA

- sustavi govedarske proizvodnje mogu se sistematizirati na više načina
- najčešća je podjela na
 - intenzivne ili ekstenzivne sustave,
 - sustave na obiteljskim ili velikim farmama,
 - samoopskrbne ili tržišno orijentirane,
 - pašne ili stajske,
 - mliječne ili mesne proizvodne sustave itd.
- sistematizacija sustava podrazumijeva jasnu definiciju
 - izvora troškova (input),
 - procesa proizvodnje i
 - proizvoda (output)

3/14/2023

MOGUĆNOSTI RAZVOJA STOČARSTVA

- faktori koji određuju proizvodne sustave su:

- **ekološki**

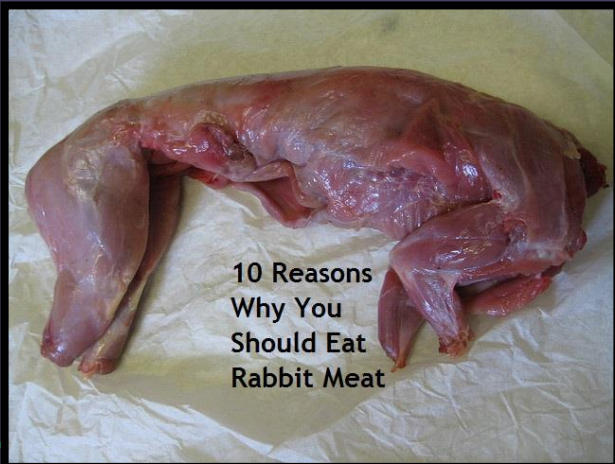
(karakteristike klime i tlo),

- **biološki**

(raspoloživost hrane i vode)

- **socio-ekonomski**

(tržište, odnosno ponuda i potražnja, input-output cijene, zatim kulturni, religiozni i politički)

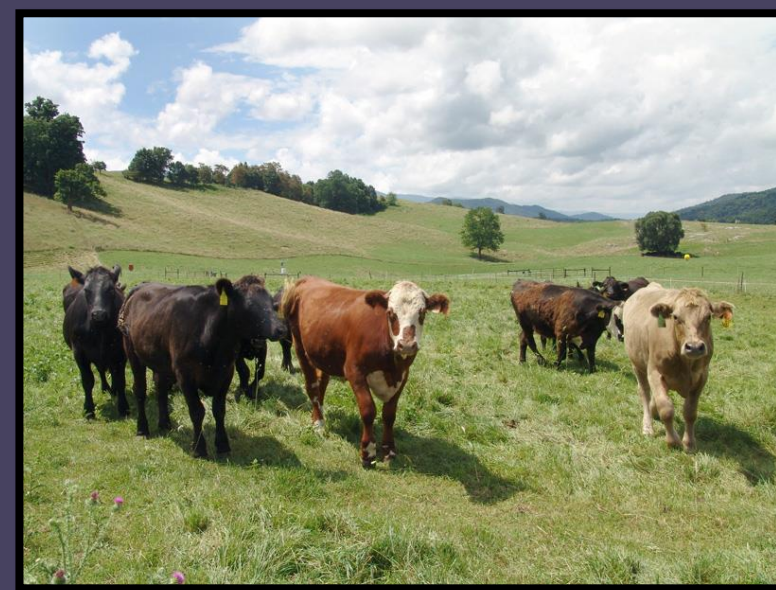
3/14/2023

Gantner / Principi uzgoja životinja / Osnove zootehnike / Osnove stočarske proizvodnje

PAŠNJAČKI (TRAVNJAČKI) SUSTAV

- brdoviti i planinski krajevi
- tlo nepogodno za oranične kulture
 - može biti:
 - **ekstenzivan**
 - minimalna ulaganja sredstava i rada u proizvodnju stočarskih proizvoda
 - uglavnom uzgoj niskoproduktivnih pasmina
 - **intenzivan**
 - veća ulaganja sredstava i ljudskog rada
 - > veća i kvalitetnija proizvodnja

3/14/2023

PLODOREDNI SUSTAV

- nizinski krajevi
- proizvodnja ratarskih kultura prema određenom plodoredu

(plodored – izmjena kultura različitih bioloških osobina te zahtjeva prema tlu)

- visoki udio krmnog bilja u odnosu na žitarice
- stoka iskorištava manje vrijedne ratarske nusproizvode (slama, pljeva, kukuruzovina)

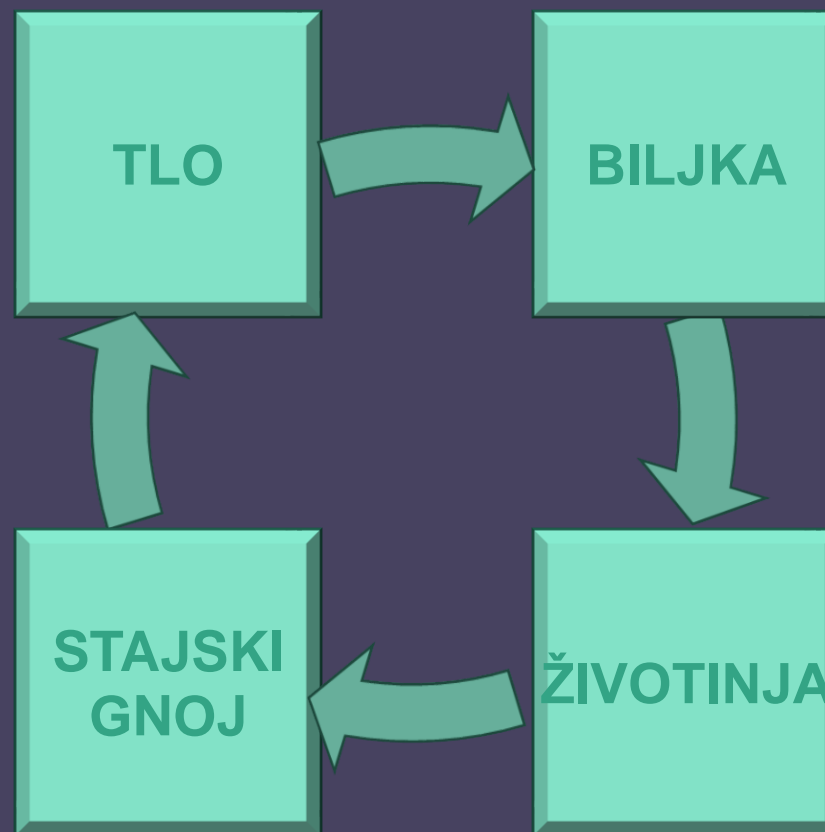

3/14/2023

- u Hrvatskoj postoje
 - različiti uvjeti za stočarsku proizvodnju
- koja će se grana stočarstva razvijati i koji će se **proizvodni tipovi životinja** uzgajati ovisi o
 - prirodnim uvjetima
 - ekonomskim uvjetima
 - socijalnim uvjetima
- u **planinskim i brdskim područjima s pašnjacima** pretežno se uzgajaju ovce, a na brežuljkastim, ravničarskim i nizinskim područjima s livadama i pašnjacima uzgajaju se goveda,
- **kraška područja** s oskudnim raslinjem pogodna su za ovce i koze,
- **nizinska područja s oranicama** pogodna su za proizvodnju svinja i tovni pasmina goveda

3/14/2023

POVEZANOST RATARSKE I STOČARSKE PROIZVODNJE

WHY WE NEED
SUSTAINABLE
AGRICULTURE?

Shema 1. Kruženje tvari u prirodi

3/14/2023

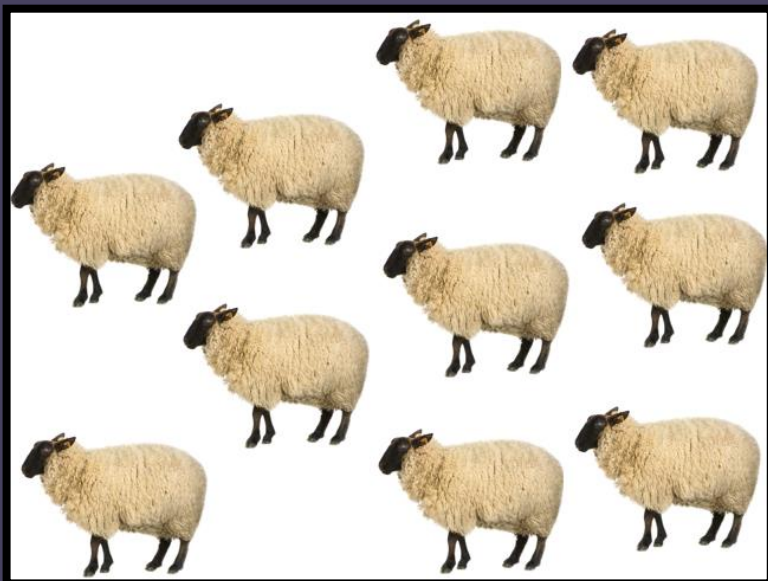
INTENZITET STOČARSKE PROIZVODNJE

- ovisi o:
 - stupanju razvoja ratarske proizvodnje
 - količini, kvaliteti te cijeni krmiva
 - cijeni stoke i stočarskih proizvoda
 - odnosu između cijena stoke i stočarskih proizvoda te cijena ratarskih proizvoda
 - cijeni kvalificirane radne snage
 - stupanju mehanizacije
 - položaju poljoprivrednog poduzeća glede prometnica i tržišta
- najčešće se izražava prema
 - broju uvjetnih grla / ha obradive površine

3/14/2023

UVJETNO GRLO

- grlo tjelesne mase 500 kg
- ima koeficijent 1,00

3/14/2023

Tablica 1. Koeficijenti za preračunavanje broja uvjetnih grla

Vrsta stoke	Koeficijent	Vrsta stoke	Koeficijent
Steona junica, krava	1,00	Mlade svinje 2-6 mj.	0,13
Bik	1,50	Prasad do 2 mj.	0,02
Vol	1,20	Teški konji	1,20
Junad 1-2 god.	0,70	Srednje teški konji	1,00
Junad 6-12 mj.	0,50	Laki konji	0,80
Telad	0,25	Ždrebad	0,75
Krmača + prasad	0,30	Ovce i ovnovi	0,10
Tovne svinje do 6 mj.	0,25	Janjad	0,05

3/14/2023

Ako na 1 ha obradive površine dolazi:

**$\geq 1,00$ uvjetno grlo
--> vrlo intenzivno stočarstvo**

**0,60 – 1,00 uvjetno grlo
--> intenzivno stočarstvo**

**0,40 – 0,60 uvjetnih grla
--> srednje intenzivno stočarstvo**

**$\leq 0,40$ uvjetnih grla
--> ekstenzivno stočarstvo**

3/14/2023

Rentabilitet (isplativost)

- najvažniji uvjet za razvoj stočarske proizvodnje
- stočarska proizvodnja rentabilna je u slučaju postojanja jeftine proizvodnje dovoljne količine kvalitetne osnovne (voluminozne) krme u gospodarstvu

(sijeno, slama, pljeva, zelena masa, okopavine, silaža te nusproizvodi ratarske proizvodnje)

3/14/2023